

Bleskový výzkum k povodním a ke krajským volbám

21. září 2024

Zpracoval STEM
pro CNN Prima News

www.stem.cz

Metodika kvantitativního sběru dat

Upozornění:

Výzkum proběhl ve velmi krátkém čase a pouze online, takže více reprezentuje aktivní a do veřejného dění zapojenější část společnosti.

Výzkum probíhal krátce před konáním voleb do krajských zastupitelstev a rovněž krátce po opadnutí hlavního náporu zářijových povodní, takže u obou témat zachycuje momentální náladu, která se však dynamicky vyvíjí. Veřejnost všechny povodňové události ještě plně nevstřebala, takže některé postoje nejsou ve veřejnosti příliš ukotveny.

Základní parametry výzkumu	
Typ výzkumu	Kvantitativní šetření na výběrovém souboru dospělé populace
Reprezentovaná populace	Občané ČR starší 18 let
Způsob sběru dat	Online dotazování (CAWI)
Velikost výběrového souboru	N = 1009 osob
Termín dotazování:	17. – 19. září 2024
Základní kvóty	Věk, pohlaví, vzdělání, kraj, velikost místa bydliště, socio-ekonomický status. Soubor byl dovážen, aby byl reprezentativní z hlediska účasti v minulých sněmovních volbách, z hlediska volebních výsledků stran a také z hlediska výsledků druhého kola prezidentské volby.

Shrnutí hlavních zjištění bleskového průzkumu

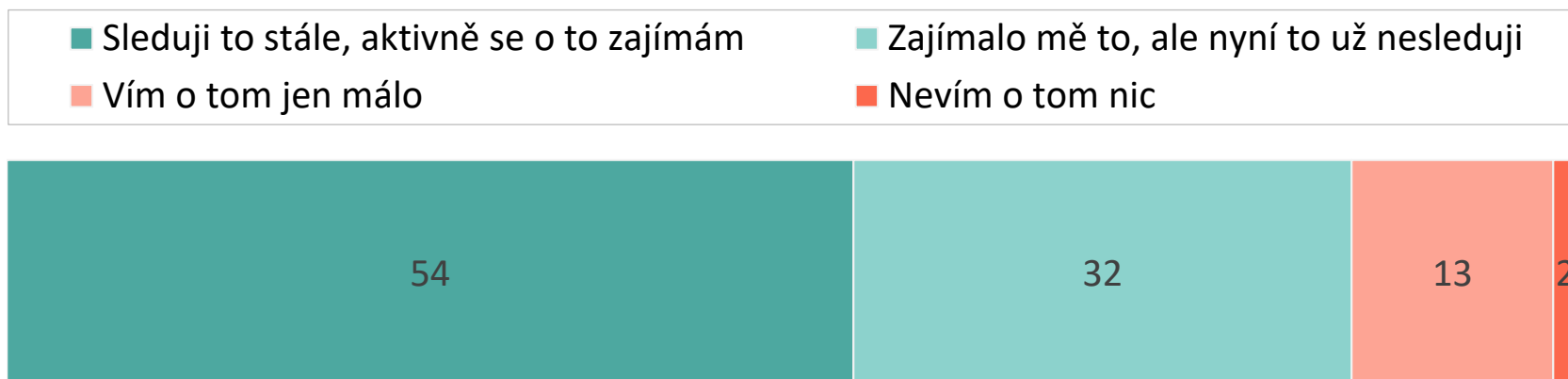
- Povodňovou krizi Česko podle většiny svých obyvatel zvládlo. Prakticky u všech otázek převažuje kladné hodnocení.
- Lidé jsou přesvědčení, že jsme byli lépe připraveni na povodně než v roce 2002 (77 %).
- Všechny složky, které se podílely a podílejí na řešení povodňové situace, zvládly a zvládají svou úlohu velmi dobře, což si myslí kolem 90 % dotázaných. Nejlépe jsou hodnoceny hasičské sbory, které pozitivně hodnotí 97 %.
- Zdánlivou výjimku představuje vláda, jejíž působení hodnotí pozitivně 60 % dotázaných. V kontextu velmi nízké popularity vlády však toto číslo představuje špičkový výsledek.
- Velmi dobrá je rovněž informovanost o povodních. Jednak se z nich stalo téma číslo jedna pro většinu lidí a zároveň naprostá většina lidí hodnotí, že měli dostatek informací o tom, jak se během povodní chovat.
- 54 % lidí se pořád o dění okolo povodní aktivně zajímá.
- V době sběru dat, tj. bezprostředně po povodních 17. až 19. 9., se 38 % dotázaných do pomoci nějakým způsobem zapojilo (21 % peněžitým příspěvkem). Lze však čekat, že toto číslo v čase vzroste, protože například u dobrovolníků se hlavní vlna zájmu čeká o aktuálním víkendu.
- Z hlediska celkového hodnocení a z hlediska hodnocení rozsahu reakce českého státu mírně převažují ti, kteří hodnotí reakci jako včasnou a odpovídající situaci. Jednotky procent ji považují za předčasnou či přehnanou a kolem 20 procent za nedostatečnou a opožděnou.
- Cca pětina populace však uvedla, že otázky rozsahu a celkového hodnocení nedovede posoudit, a lze tudíž čekat, že názor těchto lidí se bude vyvíjet postupně v závislosti na vyšetřování jednotlivých povodňových škod a na efektivitě pomoci ze strany státu.
- Dopad do krajských voleb lze čekat spíše menší. Zlepšení postoje k hejtmanovi či primátorovi deklarují jednotky procent a naprostá většina hlásí, že jejich postoj povodně nezměnily (83 %).
- Povodně jsou poměrně důležité z hlediska volební motivace, ale řádově nejdůležitějším důvodem jít k volbám je nespokojenost s vládou a volební programy, respektive návrhy řešení problémů krajů.

Dojmy a postoje ohledně zářijových povodní

Jak se lidé o povodně zajímají?

Povodně představují, z hlediska zájmu veřejnosti, událost první důležitosti, prakticky všichni se o nich již dozvěděli. Více než polovina lidí se o situaci kolem povodní nadále živě zajímá, asi u třetina intenzivní pozornost již opadla. Celkově více se o celou situaci zajímali lidé ve starším a starším středním věku (45 a více let). U nejstarší generace rovněž nejvíce přetrvává intenzivní zájem. Ten trvá o něco více také mezi ženami.

„Nakolik se zajímáte o zprávy a informace kolem nynějších povodní?“

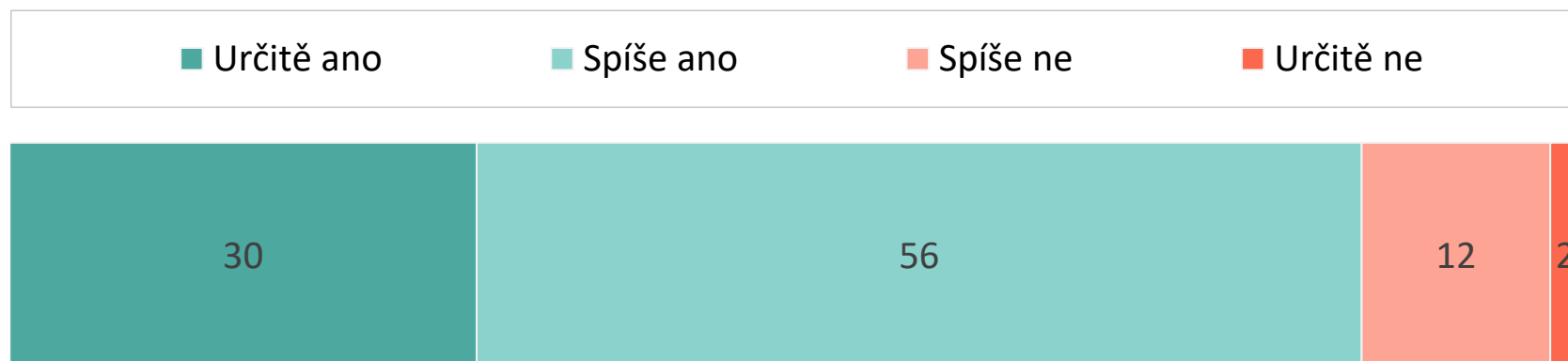
%

Zdroj: bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI

Nakolik se cítí být informováni?

Pocit dostatečné informovanosti o tom, jak se během povodní zachovat, převažuje u velké většiny lidí (86 %). Častěji se za málo informované mají lidé s nižším vzděláním a hůře ekonomicky zajištění.

„Máte podle Vás dostatek potřebných informací o tom, jak se chovat a co dělat během povodní?“

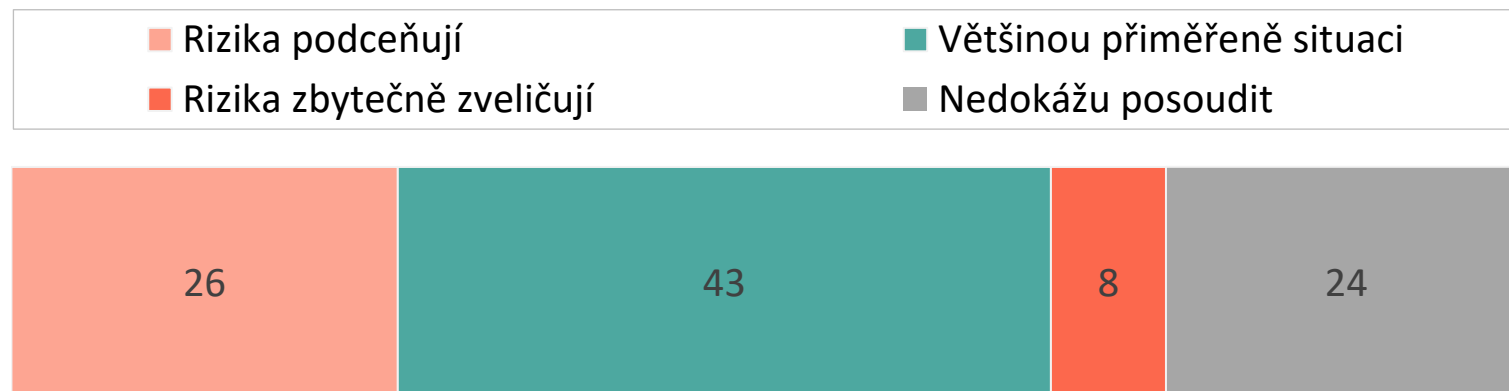
%

Zdroj: bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI

Jak vnímají reakci lidí kolem nich na povodně?

Čtvrtina lidí nedokáže posoudit, jestli je reakce jejich okolí na povodně adekvátní. Za přiměřenou ji mají asi dvě pětiny lidí (43 %). Další čtvrtina si myslí, že jejich okolí rizika povodní podceňuje. Jen minimum lidí má za to, že jejich okolí rizika zveličuje. S klesajícím věkem roste podíl těch, kteří vidí, že jejich okolí rizika podceňuje (mezi nejmladšími je to až 39 %). S rostoucím vzděláním pak roste podíl těch, kteří vnímají reakci lidí kolem sebe jako přiměřenou situaci (mezi vysokoškoláky až 53 %).

„Jaký máte pocit z toho, jak lidé kolem Vás reagují na situaci okolo povodní?“

%

Zdroj: bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI

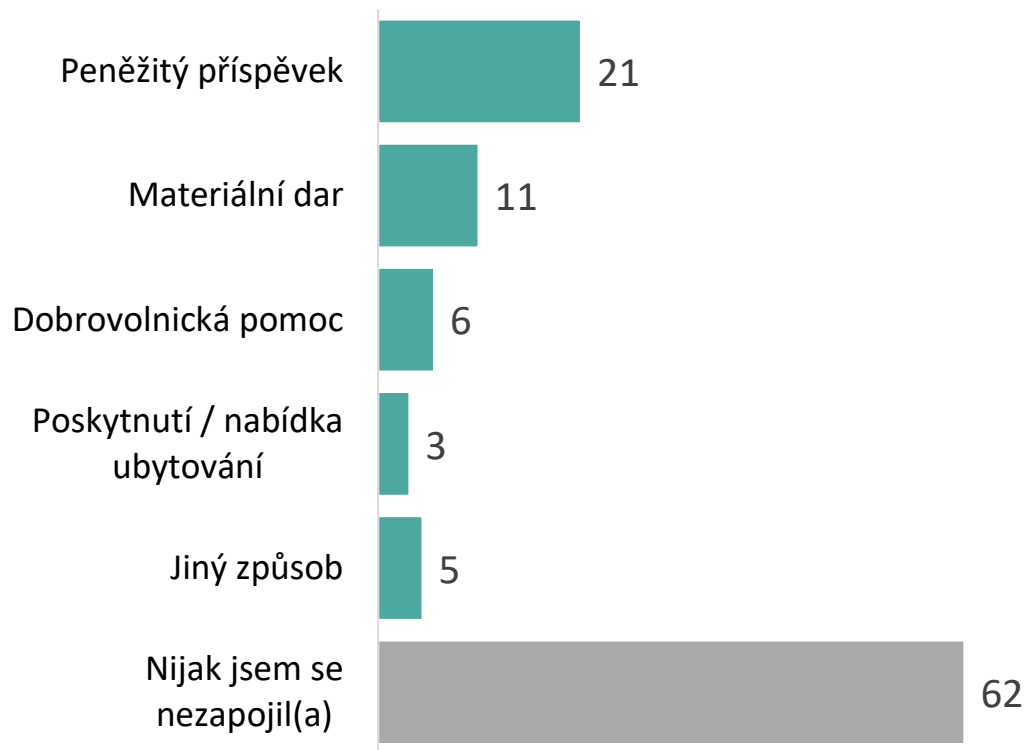
Jakými způsoby se lidé zatím zapojili do pomoci zasaženým povodněmi?

Nijak se do pomoci prozatím nezapojily necelé dvě třetiny občanů.

Nejčastější formou pomoci je pak pochopitelně peněžitý příspěvek (21 %). Peněžním příspěvkem dosud více pomohli lidé ve starším věku, naopak mladší lidé častěji pomohli jako dobrovolníci či nabídli ubytování.

Hlavní úloha sbírek a dobrovolníků přichází zpravidla až po opadnutí povodní. Lze tak očekávat postupný růst podílu lidí zapojených různými způsoby do pomoci.

„Zapojil(a) jste se nějak do pomoci lidem zasaženým povodněmi? Vyberte všechny možnosti, které pro Vás platí.“

%

Zdroj: bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI

Hodnocení působení vybraných klíčových institucí během povodní

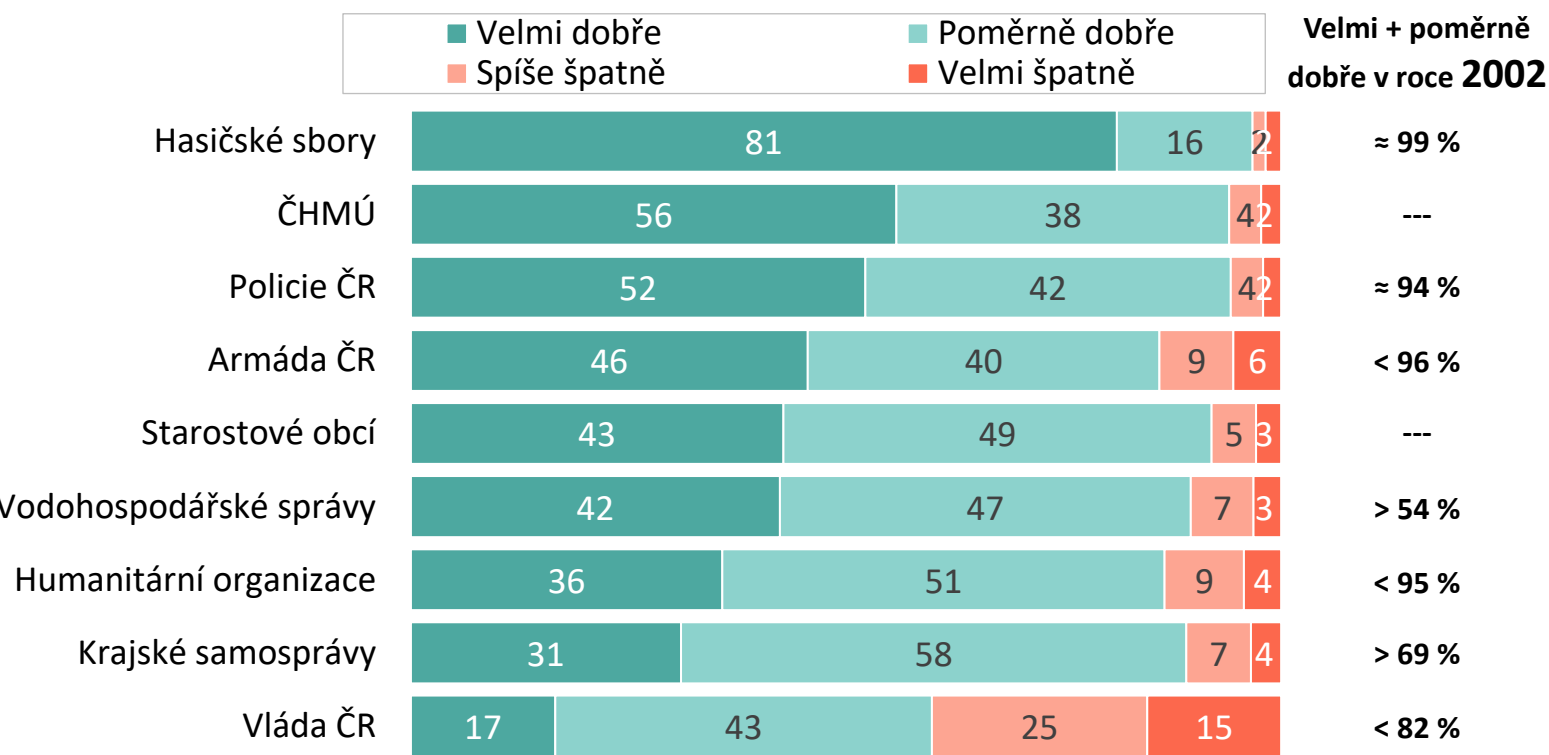
Zcela jednoznačné kladné přijetí má působení hasičských sborů. Ale i práce všech dalších institucí (kromě vlády) během povodní je hodnocena jednoznačně jako dobrá. Rovněž působení vlády hodnotí lidé převážně kladně (60 %), v kontextu obecně nízké důvěry ve vládu a hodnocení jejích jiných kroků jde dokonce o mimořádně dobrý výsledek.

Oproti roku 2002 je nyní značně lepší hodnocení vodohospodářů a krajských samospráv.

Hlavní úloha armády a humanitárních organizací přichází až po opadnutí povodní. V roce 2002 hodnotili respondenti situaci s větším odstupem než nyní. Lze očekávat, že se jejich veřejný obrazek ještě může vylepšit.

Naopak vláda byla tehdy hodnocena podstatně lépe. O něco lépe si v roce 2002 vedly humanitární organizace nebo armáda ČR.

„Pokuste se, prosím, celkově zhodnotit působení následujících institucí během nynějších povodní. Kritickou situaci podle Vás řešily velmi dobře, poměrně dobře, spíše špatně nebo velmi špatně?“

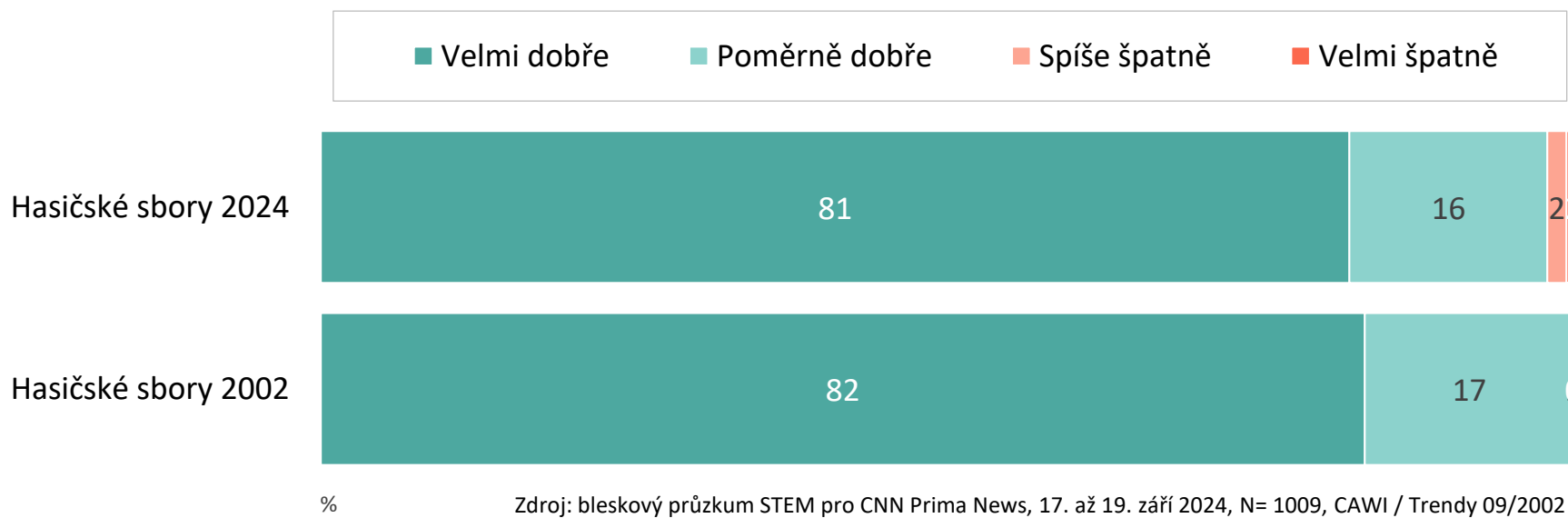

%

Zdroj: bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI

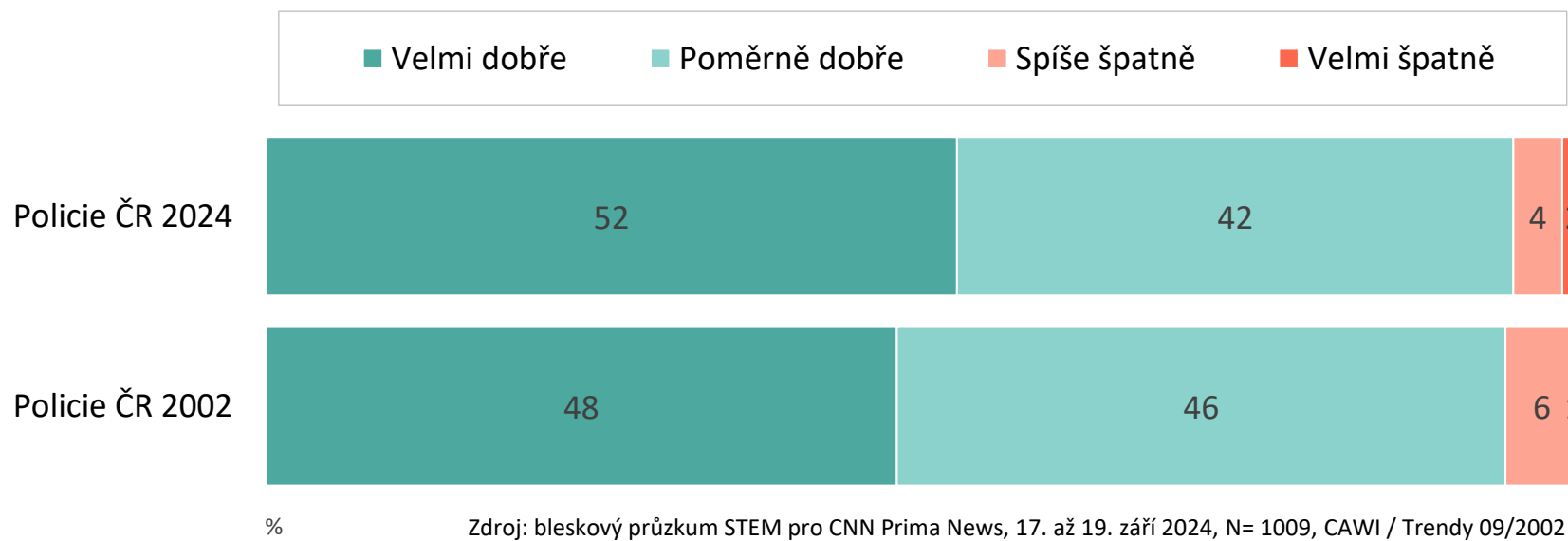
Hodnocení působení **hasičských sborů** během povodní

„Pokuste se, prosím, celkově zhodnotit působení následujících institucí během nynějších povodní. Kritickou situaci podle Vás řešily velmi dobře, poměrně dobře, spíše špatně nebo velmi špatně?“

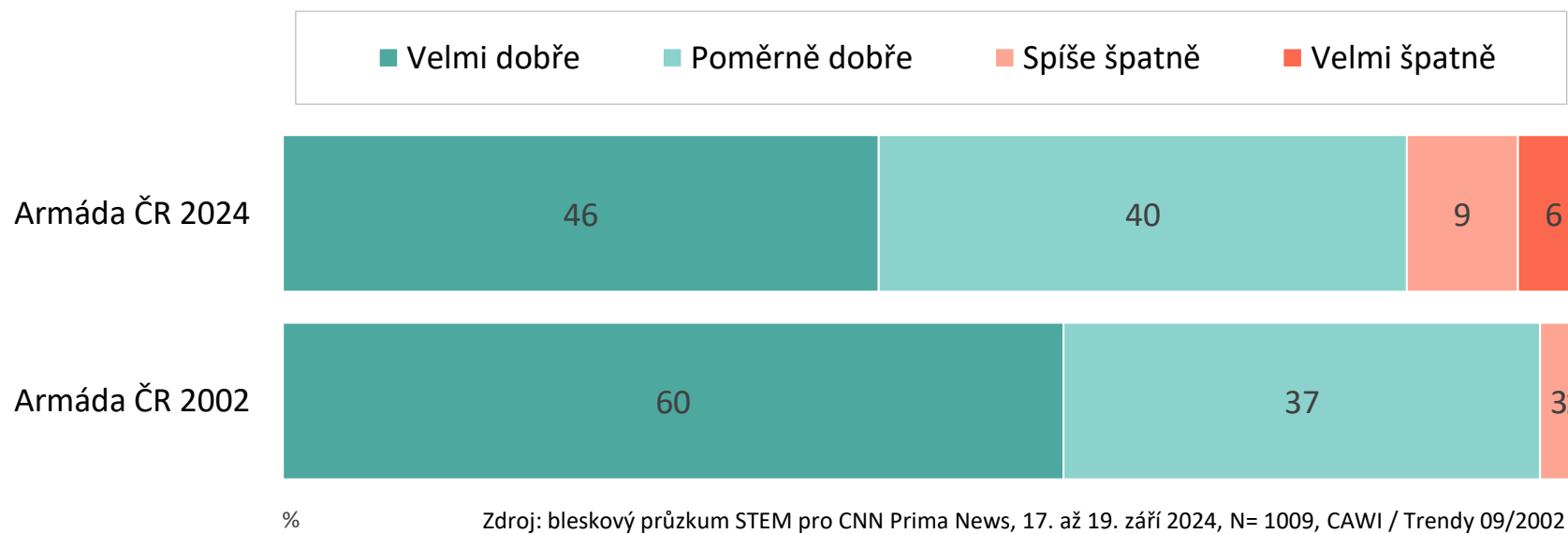
Hodnocení působení **Policie ČR** během povodní

„Pokuste se, prosím, celkově zhodnotit působení následujících institucí během nynějších povodní. Kritickou situaci podle Vás řešily velmi dobře, poměrně dobře, spíše špatně nebo velmi špatně?“

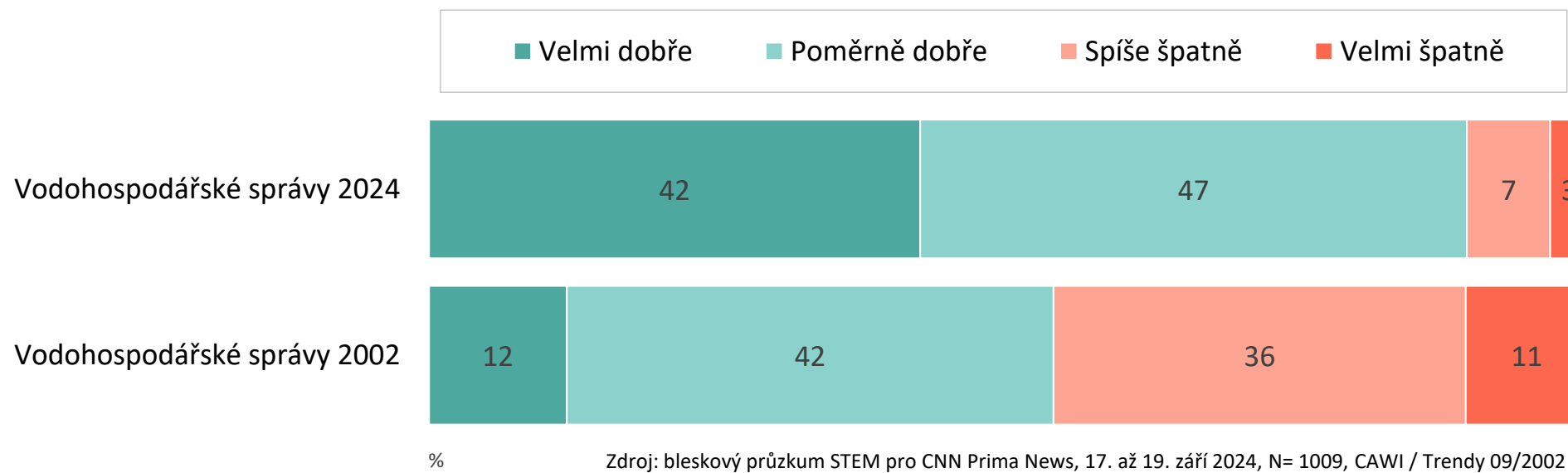
Hodnocení působení Armády ČR během povodní

„Pokuste se, prosím, celkově zhodnotit působení následujících institucí během nynějších povodní. Kritickou situaci podle Vás řešily velmi dobře, poměrně dobře, spíše špatně nebo velmi špatně?“

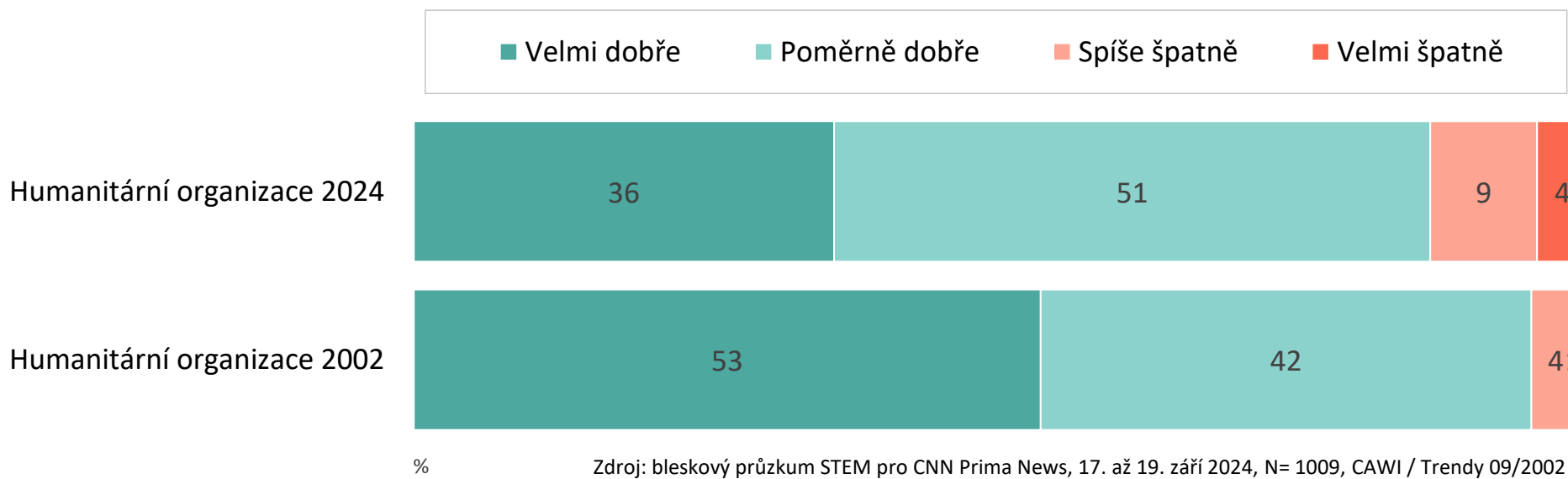
Hodnocení působení vodohospodářských správ během povodní

„Pokuste se, prosím, celkově zhodnotit působení následujících institucí během nynějších povodní. Kritickou situaci podle Vás řešily velmi dobře, poměrně dobře, spíše špatně nebo velmi špatně?“

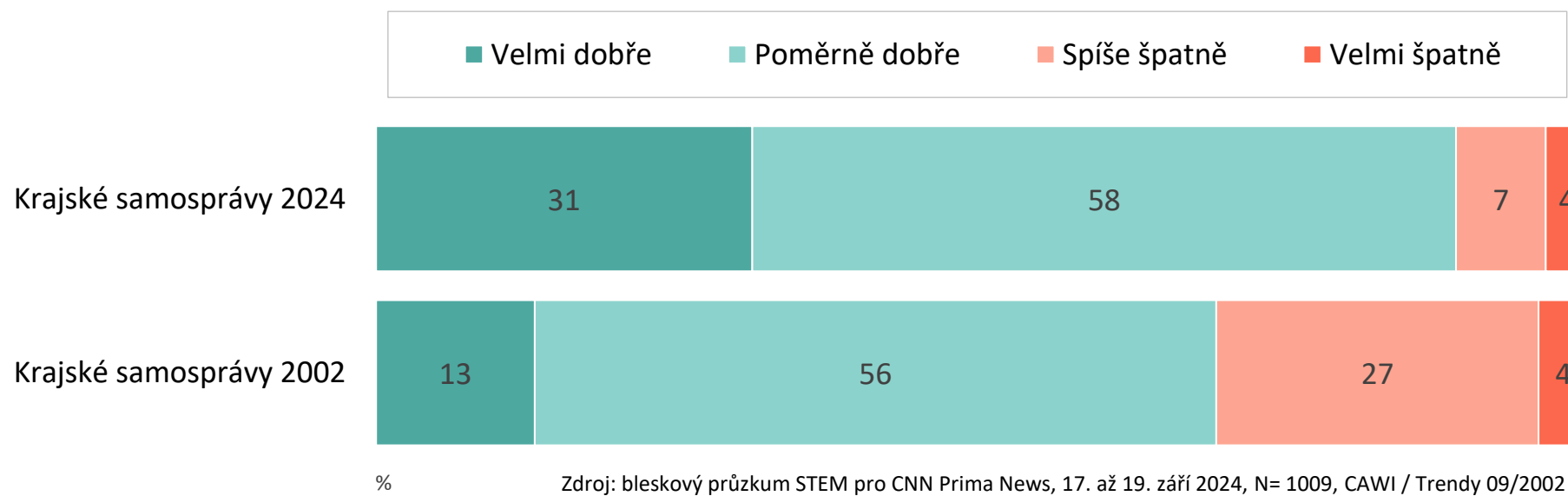
Hodnocení působení **humanitárních organizací** během povodní

„Pokuste se, prosím, celkově zhodnotit působení následujících institucí během nynějších povodní. Kritickou situaci podle Vás řešily velmi dobře, poměrně dobře, spíše špatně nebo velmi špatně?“

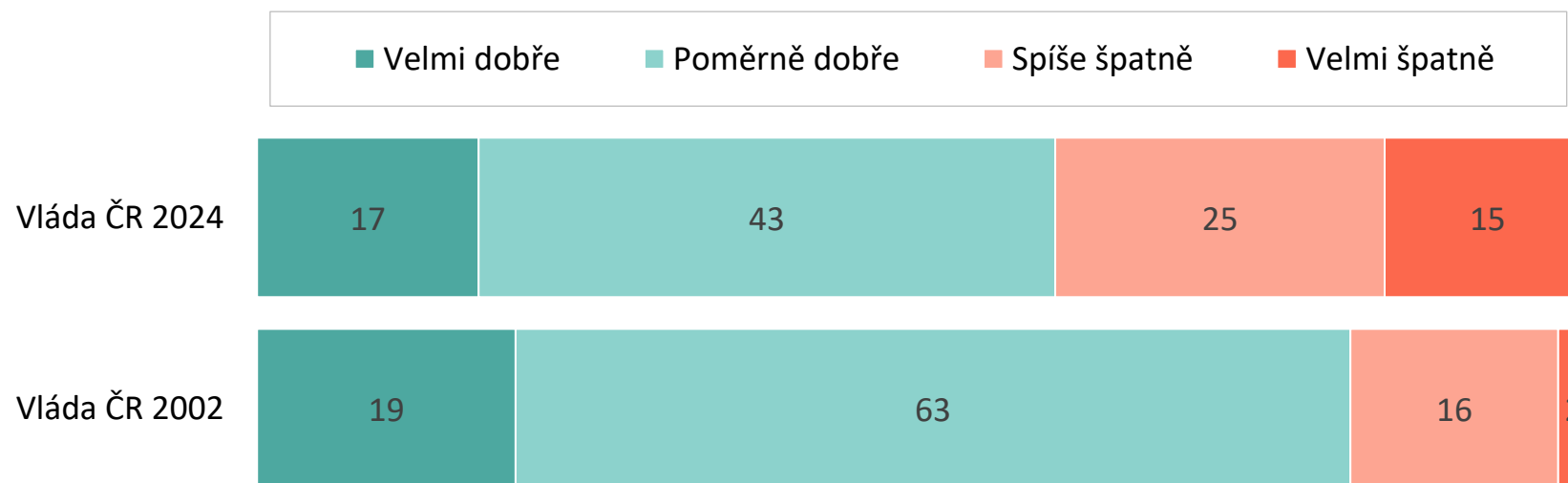
Hodnocení působení **krajských samospráv** během povodní

„Pokuste se, prosím, celkově zhodnotit působení následujících institucí během nynějších povodní. Kritickou situaci podle Vás řešily velmi dobře, poměrně dobře, spíše špatně nebo velmi špatně?“

Hodnocení působení vlády ČR během povodní

„Pokuste se, prosím, celkově zhodnotit působení následujících institucí během nynějších povodní. Kritickou situaci podle Vás řešily velmi dobře, poměrně dobře, spíše špatně nebo velmi špatně?“

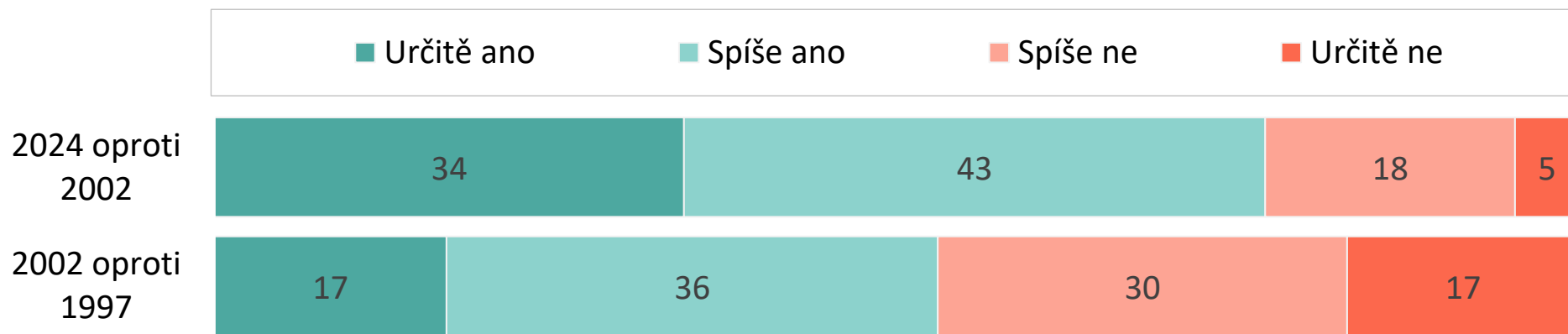
%

Zdroj: bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI / Trendy 09/2002

Srovnání letošní připravenosti na povodně s rokem 2002

Až 77 % lidí má za to, že byla letos Česká republika na povodně připravena lépe než v roce 2002. Jde o podstatně lepší ohlédnutí než v roce 2002, kdy měla ČR za lépe připravenou než v roce 1997 jen polovina obyvatel.

„V létě roku 2002 Českou republiku rovněž postihly rozsáhlé záplavy. Myslíte si, že letos byla na povodně naše republika lépe připravena než v roce 2002?“

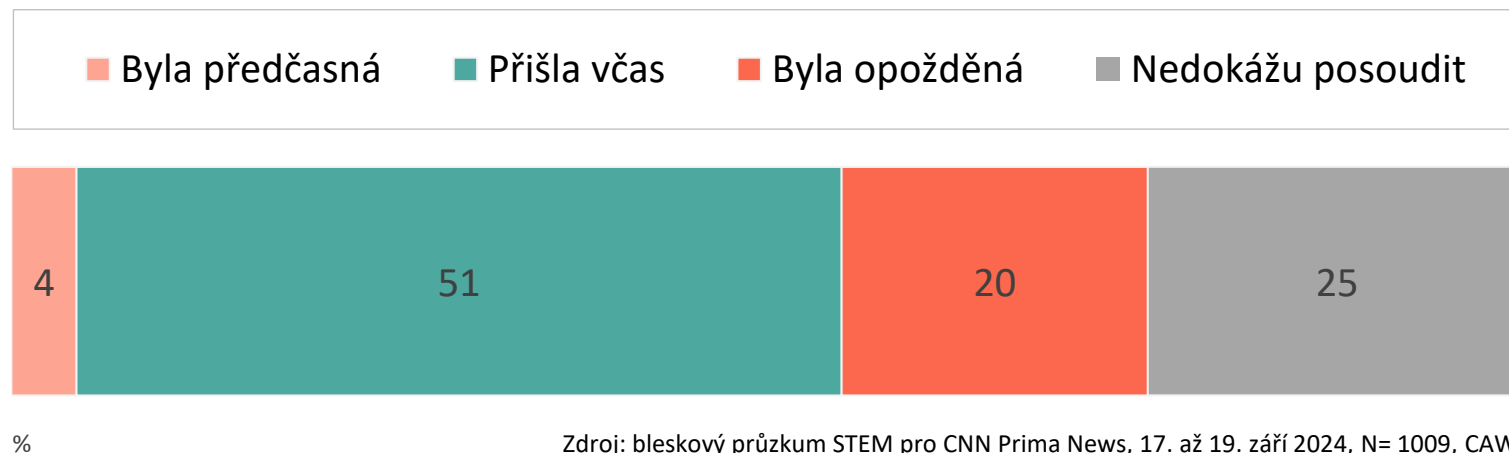
%

Zdroj: bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI / Trendy 09/2002

Přišla reakce státu na povodně včas?

Polovina lidí má reakci českého státu na nynější povodně za včasnou. Další čtvrtina to nedokáže posoudit. Pětina pomoc vnímá jako opožděnou a jen minimum lidí ji považuje za předčasnou. Jako včasnou vidí reakci častěji lidé s vyšším vzděláním (u VŠ 67 %). Jako opožděnou častěji lidé bez maturity (25 %) či lidé v nejstarším věku (24 %).

„Jak byste celkově hodnotil(a) reakci českého státu na nynější povodně?“

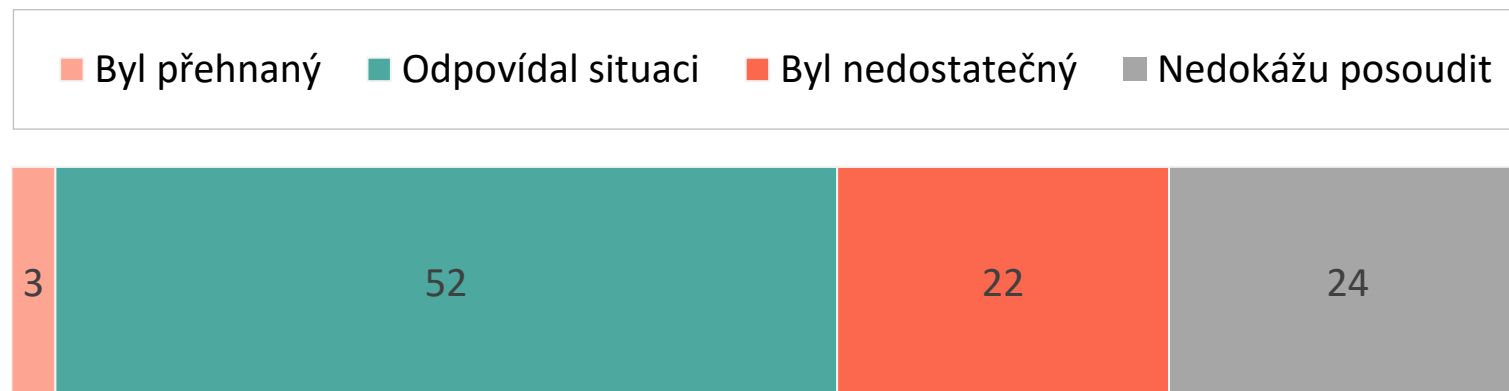

Zdroj: bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI

Odpovídala reakce státu situaci kolem povodní?

Rovněž polovina lidí vnímá rozsah reakce státu jako adekvátní. Také čtvrtina jej nedokáže posoudit. Cca pětina rozsah reakce považuje za nedostatečný a marginální podíl reakci bere jako přehnanou. Opět, s rostoucím vzděláním roste dojem, že rozsah pomoci byl přiměřený okolnostem (u VŠ 64 %). Za nedostatečný mají rozsah reakce častěji lidé bez maturity (26 %) či lidé v nejstarším věku (29 %).

„Jak byste celkově hodnotil(a) rozsah reakce českého státu na nynější povodně?“

%

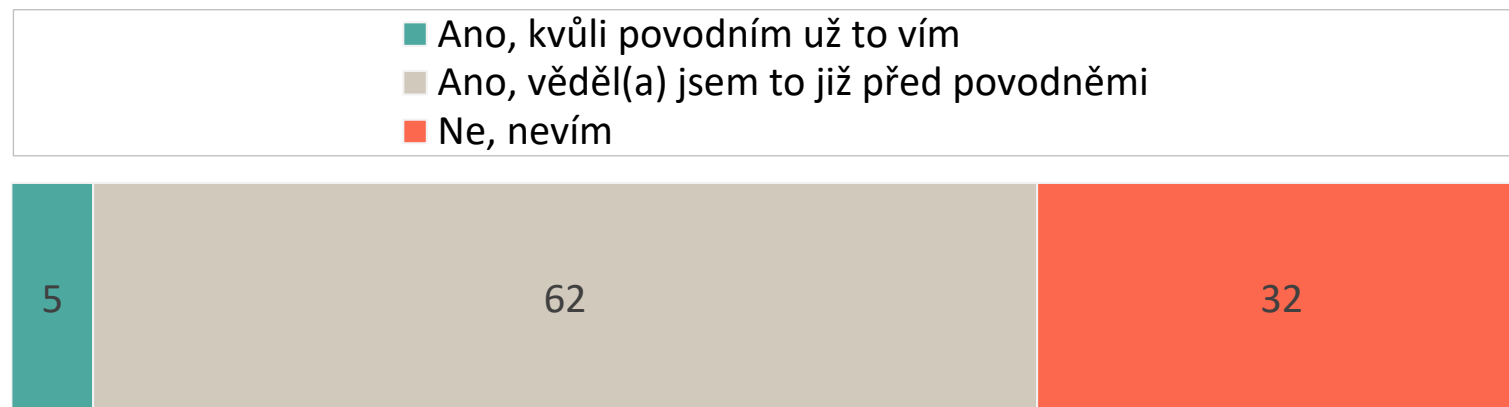
Zdroj: bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI

Efekt povodní na krajské volby

Vliv řešení povodní na povědomí o hejtmanovi (primátorovi HMP)

Dopad povodní na povědomí o hejtmanovi kraje, kde lidé žijí, lze hodnotit jako okrajový. Celorepublikově se o svém hejtmanovi dozvědělo v souvislosti s povodněmi 5 % lidí. Jakkoliv je tento podíl o něco vyšší v regionech nejvíce zasažených povodněmi, velká většina lidí měla o svém hejtmanovi povědomí již před záplavami.

„Víte, kdo je v současnosti hejtmanem ve Vašem kraji / pražským primátorem?“

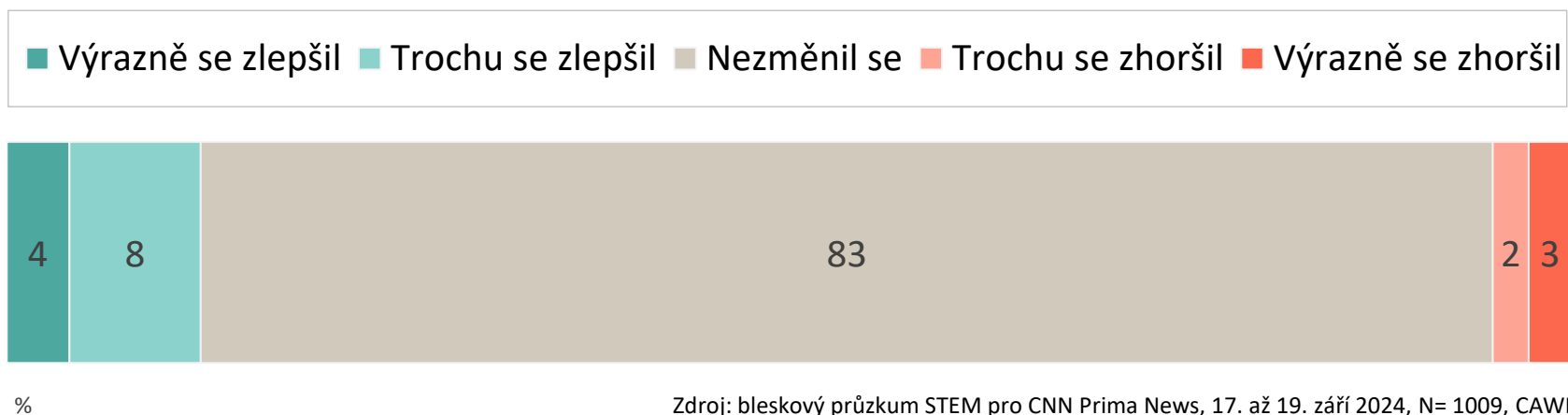
%

Zdroj: bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI

Vliv řešení povodní na postoj k hejtmanovi (primátorovi HMP)

Pro naprostou většinu (83 %) lidí neznamenal povodně změnu jejich postoje k současnému hejtmanovi. Pokud se postoj změnil, bylo to častěji k lepšímu (12 %) než k horšímu (5 %). Kvůli povodním své mínění o hejtmanovi, ať už v jakémkoliv směru, upravili nejvíce lidé bez maturity – ve 23 % případů.

„Jak se v souvislosti s nynějšími povodněmi změnil Váš postoj k hejtmanovi Vašeho kraje / k pražskému primátorovi?“

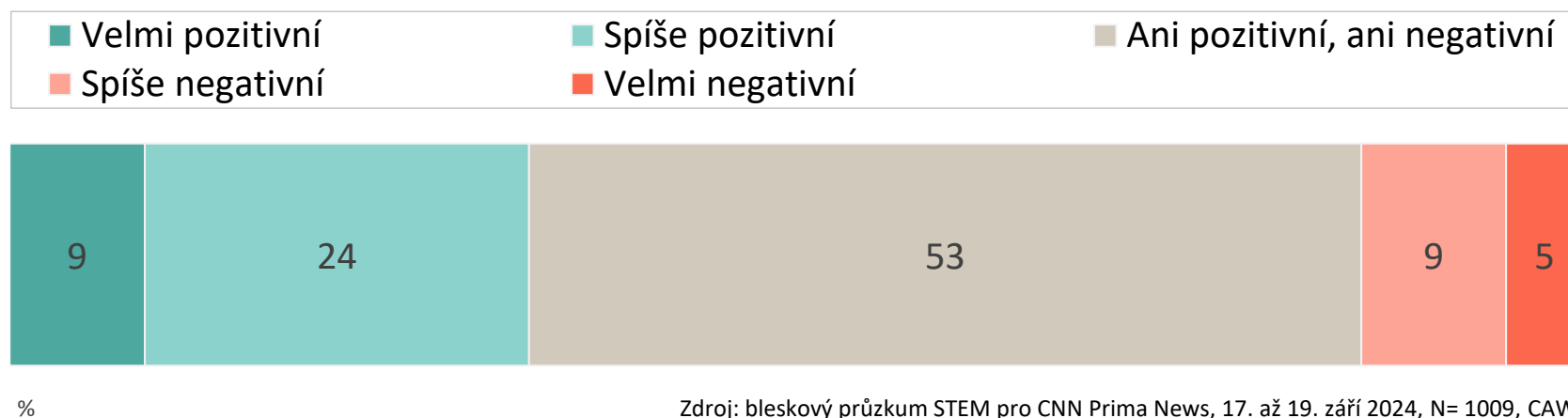
Zdroj: bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI

Aktuální postoj k hejtmanovi (primátorovi HMP)

Největší díl, asi polovina, občanů má ke svému hejtmanovi ambivalentní postoj. Převážně negativně svého hejtmana hodnotí asi 14 % lidí a další třetina jej vnímá kladně.

Muži o něco častěji než ženy zaujímají jeden, či druhý vyhraněný postoj. Podobně také lidé v nejstarší věkové skupině a vysokoškoláci.

„Bez ohledu na to, zda či jak budete volit, jaký je Váš současný postoj k hejtmanovi Vašeho kraje / k pražskému primátorovi?“

Motivace k volbě pro nadcházející krajské volby s přihlédnutím k chování kolem povodní

Efekt povodní:

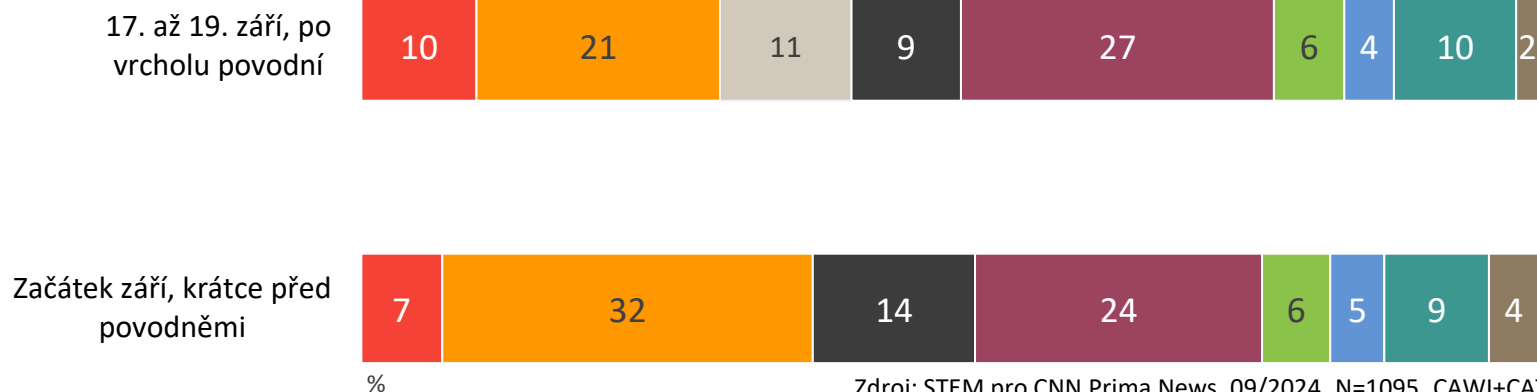
Chování politických představitelů během povodní bude mít jako hlavní motiv volby asi desetina možných voličů. Oproti situaci před povodněmi nejvíce oslabil motiv krajské politiky, zejména navrhovaných řešení krajských problémů. Především odsud se pravděpodobně rekrutují ti, kteří mají za hlavní vodítko v krajských volbách chování politiků při povodních.

Před povodněmi:

Motivy spojené s krajskou politikou, tedy volební program a řešení pro daný kraj či osobnost navrženého hejtmána, jsou nejdůležitější pro dvě pětiny možných voličů pro krajské volby. Krajská témata a osobnosti jsou tak pro voliče silnějším podnětem k volbě než vyjádření protestu či volba podle celostátní politiky stran.

„Řekl(a) byste, že pro Vaše rozhodování o tom, komu dáte hlas v krajských volbách, bude nejdůležitější:“

- Koho jednotlivé strany navrhuji na hejtmany
- Jaký je volební program a návrhy řešení problémů kraje jednotlivými stranami
- Chování politických představitelů během povodní
- Jakou politiku kandidující strany prosazují na celostátní úrovni
- Chtěl(a) bych vyjádřit nespokojenost se současnou vládou Petra Fialy
- Chtěl(a) bych vyjádřit nespokojenost s politikou hnutí ANO v čele s Andrejem Babišem
- Chtěl(a) bych volit jinou než některou z hlavních politických stran
- Tradice, volím vždy stejnou stranu
- Jiný důvod

Zdroj: STEM pro CNN Prima News, 09/2024, N=1095, CAWI+CATI
a bleskový průzkum STEM pro CNN Prima News, 17. až 19. září 2024, N= 1009, CAWI

